

ד.א.ל.ז.ז.ר

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

נושא השבוע: נישואין (לז)

ז' אייר תשפ"ג 1472 (שנה כח')

הפטרה: "ויהי דבר" (יחזקאל כ')

פרשת אזורי מות - קדושים

"דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה'

אלוקיכם" (יט,ב)

מדוע נאמרה מצווה זו של "קדושים תהיו" ל"כל עדת בני ישראל"? ועוד מה פירוש "קדושים תהיו" למעשה?

מובא בתורת כהנים, שנאמרה מצווה זו **לכל עדת ישראל** לפי שרוב מצוות התורה תלויים בה. ומבאר הרמב"ן: "קדושים תהיו" - היו פרושים מן העריות, הפריצות וחוסר הצניעות ומן העבירה, שכל מקום שיש גדר ערוה ופריצות יש קדושה.

וכשיש קדושה יש הכל: יש את המצוות, את ה"בין אדם לחברו" ואת הסיעתא דשמיא של הקב"ה עימנו, הברכה וההצלחה "בבני חיי ומזוני...".

"ואהבת לרעך כמוך אני ה'" (יט,ז)

"ואהבת לרעך" - בגימטריה "זו אשתך" [= 734].

לומר לנו שמצווה זו נאמרה גם בין איש לאשתו, וע"י שהם אוהבים ומכבדים זה את זה ונוהגים באהבה שלום ורעות, הם מקיימים את המצווה הנ"ל ומביאים את השכינה לביתם, ואם לא זכו אש המחלוקת אוכלתם ר"ל, ובית שכזה לא יכון לעד ח"ו.

ונסמכה מצווה זו ל"קדושים תהיו" לומר לנו שמצוות אלו תלויות זו בזו כי כדי שהשכינה תשרה צריך שינהגו "ואהבת לרעך" באופן אמיתי ולא מסיבה שתלויה בדבר, שבטל הדבר בטלה האהבה והשלום ירחק מביתם.

כך הנהגה הרגוע קיבל את השידוך (מפי בעל המעשה הובא בעלון השבועה פרטית)

טסתי לארצות-הברית כדי להתרים נדיבים עבור מטרה מסוימת.

לקחתי לי נהג (דרייוור) למשך היום כולו. הסיבה לכך נעוצה בעובדה שהנהג מכיר את האנשים העשירים, הוא ייקח אותי במכוניתו ישירות מבית לבית וכך גם אחסוך זמן יקר. הנהג עשה את עבודתו נאמנה, הוא ליווה אותי מהשעה תשע בבוקר עד עשר בלילה ולקח אותי ממקום למקום.

הנהג הוא בחור מבוגר שמחפש זמן רב את שידוכו. כעבור מספר ימים פגשתי חבר שיש לו בת מבוגרת והוא מחפש עבורה זמן רב שידוך מתאים במשך תקופה ארוכה. השדכן הציע לו את הבחור הזה, הוא התקשר אלי ושאל: "שמעתי שבחור פלוני היה הנהג שלך במשך יום שלם, הציעו אותו לבת שלי. אני רוצה לשאול אותך אם הוא טיפוס רגוע. את הבת שלי אני מכיר, יש לה 'פתיל קצר' והיא מתרגזת מהר. אני מחפש בשבילה מישהו רגוע, מה אתה יכול לספר על הבחור?".

אני מספר לו שנסעתי עם הבחור במשך למעלה משתיים-עשרה שעות, מדובר בבחור נחמד ושוחחתי אתו שיחה ערה. אני גם מוסיף כי בדרך היו פקקים ולפעמים עקפו אותו בזמן הנסיעה. הבחור הזה לא צפצף אפילו פעם אחת! אני מניח שמדובר בטיפוס רגוע".

חברי התרשם מאוד ואכן בס"ד השידוך קם ונהיה. אחרי האירוסין חברי הודה לי ואמר: "תדע לך כי

החיים מגישים לך לימונים? זו בחירתך אם לעשות פרצוף חמוץ או להכין לימונדה טעימה!

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * **לא לעיין בזמן תפילה** * שקיעה 7:20-7:24 * סוף זמן ק"ש 8:33-8:37

כניסת שבת: 7:00 יציאת שבת: 7:51 יציאת ש"ס ר"ת: 8:42

בזכותך קם השידוך ונהיה".

החתן ששמע את הדברים פנה אלי ושאל: "מדוע בזכותך השידוך יצא לפועל?". הזכרתי לו את הנסיעה הרגועה ללא הצפירות, שהרשימה אותי במיוחד.

החתן חייך חיוך רחב ואמר: "אתה מדבר על היום הזה שלקחתי אותך? פשוט יום קודם לכן התקלקלה לי הצפצה. כבר היה מאוחר מדי באותו יום כדי לתקן אותה. למחרת התחלתי את הנסיעה איתך מוקדם בבוקר, ופשוט לא הספקתי לתקן את הצפצה, כך נסעתי כל היום בלי אפשרות לצפצף".

ראו מה עשה בורא עולם כדי שהשידוך יצא לפועל!!!

מעשה שהיה

ממעשה חסד לא מפסידים!!!

בעליו של מפעל הייטק ברמת גן שומר תורה ומצוות חיפש מזכירה בכירה.

לשם כך פרסם מודעה בעיתון והגיעו מועמדות רבות, לאחר סינונים רבים הוזמנו שתי מועמדות, שנראו מתאימות ביותר. אחת מהן אישה חרדית אם לשישה ילדים, שהמשרה הזו התאימה לה מאוד כפרנסה בטוחה, והשנייה בחורה רווקה מוכשרת שחיפשה תעסוקה. בזמן השמתינו שתי הנשים לראיון הן שוחחו ונוצר ביניהן קשר טוב.

האישה החרדית, אשת אברך נכנסה לראיון תחילה, ולאחר שענתה למראיינים תשובות על כל שאלותיהם, הודיעו לה שיתנו לה תשובה בקרוב.

מיד אחריה נכנסה הבחורה הרווקה, שהרשימה מאוד את מראייניה, והעדיפו אותה על אשת האברך לאור העובדה שכרווקה תוכל להשקיע בעבודה הרבה יותר מאשר האישה המטופלת בשישה ילדים.

וכך בסיום הראיון פנה אליה בעל המפעל והודיע לה, שהיא התקבלה לעבודה ואמר לה, שאם היא מעוניינת, הרי שתוכל להתחיל לעבוד במפעל מיד למחרת. הוא הבטיח לה משכורת של 10,000 ש"ח נטו לחודש, מלבד לאחזקת רכב והטבות נוספות.

הבחורה לא התרגשה מהמזל הגדול שנפל בחלקה, היא פנתה לחברי הועדה ואמרה, כי במחשבה שנייה, היא היתה שמחה אם את התפקיד הזה יתנו לאישה שהתראיינה לפני, כשהיא מסבירה שהאישה זקוקה לעבודה הזאת יותר ממנה, ועוד הדגישה שהם יוכלו להפיק ממנה תועלת רבה, כי היא אשת חיל.

המראיינים ניסו לשכנעה לקבל את התפקיד, אבל היא אמרה בשלה ובהחלטיות, שהתפקיד מתאים יותר לאשת האברך, וקמה ממקומה והלכה.

ואכן בזכות הבחורה קיבלה אשת האברך את המשרה, והפכה למזכירת מפעל ההייטק. סיפור מרגש מאוד, ואולי קצת מוזר!

איננו רגילים לטוב לב שכזה, כאשר בחורה מוותרת על משרה לטובת אדם אחר!

והקדוש ברוך הוא לא נשאר חייב.....

ואכן, לא עברו ימים רבים והנה הבחורה מקבלת טלפון: "שלום, שמי מיכל, אני אשת בעל המפעל אצלו התראיינת לעבודה במשרדנו. שמעתי על המעשה האצילי שעשית, וזה ריגש אותי מאוד. ראיתי שאת בעלת חסד, וברצוני להיפגש איתך. הבחורה נענתה בשמחה, וכך נפגשו השניים ויצרו קשר של חיבה וידידות ביניהן.

יום אחד אמרה מיכל לבחורה: "יש לי עניין חשוב לומר לך, עד כה שמרתי אותו בסוד, אבל כבר אינני יכולה להתאפק, יש לנו בן בשידוכים. הוא למדן, שקדן ובעל מידות טובות, האם תסכימי להיות כלתי?..."

הבחורה השתתקה לרגע ואחר כך ענתה ואמרה, שהיא מסכימה להיפגש איתו...

אחרי מספר פגישות, ושבועיים של הכרות הם החליטו להתחתן.

כך הפכה הבחורה, שוויתרה על משרת מזכירת המפעל לטובת אישה אחרת, להיות בעלת המפעל לעתיד... כי לא מחשבותיי מחשבותיכם! אכן, הקב"ה לא נשאר חייב!

הלכות שנה ראשונה לנישואין

פינת ההלכה

א. מצוה שישמח החתן את אשתו בשנה הראשונה לנישואין (ס' החינוך מלכו תקפז) שכתוב בתורה (דברים כז, ה): "כי יקח איש אישה חדשה.. נקי יהיה לביתו שנה אחת ושימח את אשתו אשר לקח".

הטעם: כדי שיתרגלו אחד לשני וילמדו לאהוב אחד את השני בכל המצבים המשתנים (ע"פ ס' החינוך פס). וזה ע"י שיכיר את תכונותיה וטבעיה של אשתו.

ב. חתן בתוך שנה לנישואין אינו רשאי להעדר מביתו ולנסוע לחוץ לארץ (ס' החינוך מלכו תקפז) ואם יש צורך דחוף יבקש את רשות אשתו ויחזור בהקדם האפשרי (פס, ילקו"י שובע שמונת ח"א פ"ה ס"א).

ג. אחד האמצעים ביותר ליצירת יחס של אהבה וקירוב הוא ריבוי שיחה וריצוי ובשנה הראשונה במיוחד.

כיוון שהדיבור הוא כלי חזק מאוד ביצירת קשר של האשה עם בעלה, לכן ריבוי דיבור משמח אותה ונותן לה להבין שבעלה מתעניין בה ובמה שעובר עליה, שותף לרגשותיה ומהווה אוזן קשבת לבעיותיה וללחצים (הגשואין כהלכה ואגדה עמ' 59).

הסבר: דורנו דור "הקידמה" בו התקשורת הסלולרית מאוד מפותחת, הדיבור "לכאורה" נעשה מיותר והתקשורת בין אנשים מתנהלת לרוב בתכתובת. כל אחד "עסוק" בטלפון הנייד שלו בין אם זה איפון [אפילו כשר] ובין בניידים הפשוטים וזה גורם לאנשים להסתגר בתוך עצמם ומהווה פגיעה אנושה בתקשורת בין איש לאשתו.

דוגמאות מעשיות: * אפשר לראות בעל ואישה שהגיעו למלון ויושבים בלובי וכל אחד עסוק באיפון שלו במקום שידברו ביניהם, בזמן האיכות שעומד לרשותם, שהרי יצאו לבית מלון להירגע ולחזק את הקשר.

* אפשר לראות בני משפחה יושבים במסעדה וממתינים שיביאו להם את האוכל ובזמן הזה כל אחד עסוק בנייד שלו, ואיך יוכל להתקיים בהם מאמר הגמרא (סנהדרין קג): גדולה לגימה שמקרבת את הלבבות?

* בעל ואשתו עושים הליכה לשם בריאות וכל אחד מדבר בנייד שלו במקום לנצל זמן איכות זה לדבר ביניהם, לא שיחה טכנית.

ד. אע"פ שבשנה הראשונה צריך להימצא עם אשתו כמה שיותר כדי לקיים ושימח את אשתו, מ"מ אין לו לוותר על לימוד תורה שחייב הוא לקבוע עיתים לתורה. והחכם יכלכל מעשיו בתבונה להספיק גם את זה וגם את זה. והניסיון מוכיח שאם קובע עיתים בשנה הראשונה למרות הקשיים והמניעות ממשיך כך בשנים הבאות. (אור לליון זכרון הדסה לגר"צ אבא שאול עמ' קפד).

ה. בשנה הראשונה לנישואין צריכים בני הזוג להימנע כמה שיותר מביקורות והערות הדדיות (הגשואין כהלכה ואגדה עמ' 84).

הסבר: כשמטיחים בשני ביקורת והערות זה כמי שאומר לו אתה לא בסדר, ומביא אותו להרגשת ביזוי והשפלה. והשימוש בזה בשנה הראשונה לנישואין בה עסוקים החתן וכלה בבניין ביתם החדש יש לזה השפעות הרסניות. (המלך המלך לנישואין מאושרים הגה"ז כהן עמ' 59).

יש גם הערות שנובעות מחוסר ידע (ולא מרוע לב) שלכל הגברים יש דפוסי התנהגות מסוימים שמאפיינים אותם מבריאיתם וכו"ל לגבי הנשים.

בגון: באישה פועל בעיקר כוח הרגש ואילו באיש שולט יותר השכל, וחילוק זה מחלקם בכל תחומי החיים בהלך החשיבה, בקניית בגדים ובשאר חפצים שאם מצא דבר מה חן בעיניה לא תנסה לברר אם יש דבר פשוט וזול יותר, כי כך טבעה. והאיש צריך לדעת זאת ולא יתלה בה האשמה, אלא ידע שכך תכונתה ומזגה של האישה (אור לליון זכרון הדסה לגר"צ אבא שאול עמ' קפו).

אם רוצים לומר ביקורת או הערות לצד השני בכל זאת בשנה הראשונה וכן בשאר השנים בלי שהדברים שנאמרו יגרמו לריב:

1. לא כל טעות אמורה לגרום מתיחת ביקורת- אם מדובר במחדל חד פעמי, הביקורת תזיק יותר משתועיל. רק אם מדובר בטעות החוזרת על עצמה שוב ושוב, והיא מציקה מותר לבקר.

2. העיתוי - מתי מותחים ביקורת? - ישנם זמנים בהם אין כוחות נפש וסבלנות לשמוע ביקורת כגון: בכניסה וביציאה מהבית ולא במצבי לחץ ועייפות וכדו'. כמו כן אין למתוח ביקורות רבות ובסמיכות זו לזו [שגורמות לייאוש ומבטלות את המוטיבציה לשנות ולתקן, להתעוררות כעס על כך שהוא מצטייר כ"כ שלילי בעיני בן הזוג].

3. הדרך - איך מותחים ביקורת?

הביקורת לא תהיה כלפי האדם, אלא כלפי המעשה.
במקום מילת התלונה "למה" - נשתמש במסר המשותף "קשה לי".
לפתוח ולסיים בדברי שבח אמיתיים, ורק ביניהם לומר את הביקורת (המדריך המלא לנישואין מאושרים הגה"ז כהן עמ' 64-59).

- ו. במקרה של בעיה ב"שלוש בית" בין בני הזוג אין לערב בשום פנים ואופן הורים, אחים ואחיות, חברים וחבריות. במקרה הצורך יפנו ליועץ נישואין תורני בקי שאין לו מעורבות אישית בעניין (הנישואין בהלכה ואגדה עמ' 85). [בהלכות הבאות יפורטו מצבים שיכולים לגרום לבעיות בשלוש בית]
- ז. יש לחתן ולכלה להימנע מלגור בתחילת הנישואין אצל ההורים של אחד הצדדים היות ויש בזה פגיעה קשה בחיי הנישואין של הזוג הצעיר ובקשר שלהם שנבנה כעת, אין להם את הפרטיות הנצרכת וכן יש התערבות בלתי פוסקת של ההורים המארחים בחיי הזוג וכך נוצרים משקעים שלילים בין הזוג להורים המארחים שקשה למחותם (הנישואין בהלכה ואגדה עמ' 123).
- ח. הנכנס לגור בדירה שגרו בה אנשים אחרים, כיון שהמקום משפיע הרבה על האדם [וכל שכן על הזוג שנישא כעת], שאם גרו בדירה זו אנשים בעלי ריב ומדון, אנשים עם צרות וחולאים, או שאינם שומרי תורה ומצוות ישפיע עליו המקום חלילה, ולכן על ידי צביעת הדירה יבטל את כוח אחיזתם (ילקו"י חופה וקידושין עמ' תפט).
- ט. ראוי ונכון לערוך את "חנוכת הבית" כשקונים או שוכרים דירה לפני שישנו בדירה ולא לדחות עד שיסתדרו בבית החדש, כי סדר "חנוכת הבית" חשוב מאוד להוציא המזיקים מהבית, וביורור הניצוצות שבמקום. ויביאו 10 אנשים [או לפחות שלשה] שיערכו את הסדר (ילקו"י עמ' תל ס"ז).
- י. המנהג שלבן הראשון קוראים על שם אבי הבעל גם בחיים חיותו ולבן השני קוראים על שם אבי האישה גם בחיים חיותו.
- אם אבי הבעל מחל על כבודו לטובת אבי האישה, יקראו לבן ע"ש אבי האישה וכל שכן אם אבי האישה הוא תלמיד חכם יש בזה משום כבוד התורה, וכן אם אבי הבעל בחיים ואבי האישה נפטר ראוי לקרוא לבן על שם אבי האישה כדי לקיים לו שם וזכר בישראל ואת שם הבן השני יקראו ע"ש אבי הבעל (ילקו"י שובע שמחות ח"א פ"י ס"ב).
- יא. אם ההורים החליטו לקרוא לבן הראשון בשני השמות, גם על שם אבי הבעל וגם על שם אבי האישה, יש להקדים תחילה את שם אבי הבעל (ס"א ג).
- יב. אם שמו של הסבא כשם אדם רשע המפורסם ברשעותו כנמרוד, עשיו וכדו', יתחמק מלקרוא לבנו בשם זה, אלא יקרא בשם קרוב לשם זה או בשם של איש צדיק (ילקו"י כיבוד הורים פ"ח ס"י).
- יג. אם השם שרוצה לקרוא על שם אביו או אבי אשתו הוא כשם של גויי והוא אדם כשר, מותר לקרואו בשם זה, אך טוב יותר שיקראו לילד בשני שמות כדי שלא יצטער כשיגדל ששמו הוא כשם של גויי (ס"א טו).
- יד. יש נוהגים לכבד בסנדקאות בן הראשון את אבי הבעל ובבן השני את אבי האישה, מ"מ כשהם אינם שומרי תורה ומצוות עדיף שיעשה הכל כדי לשכנעם, בלי מחלוקת, שדבר חשוב הוא לכבד גדול בתורה ליישב כסנדק, שהרי הסנדק משפיע על התינוק קדושה טהרה ויראת השם (שובע שמחות ח"ב עמ' פ).

הלכות פסח שני – יד באייר

- א. כשהיה קיים בית המקדש מי שהיה טמא, לא ייכל בגלל טומאתו להקריב קרבן פסח בחג הפסח, לכן נתנה להם התורה "מועד ב" לקיום המצווה ונקראת פסח שני ביד באייר (במדבר פ"ט פסוקים ו-יז) כיום אין מקיימים זאת, מ"מ ירבה קצת בשמחה כי קדוש היום (ילקו"י חג שבעות עמ' תקמ ס"י).
- ב. יש שנהגו לאכול מצה בפסח שני לזכר, ויש שלא נהגו-וכן דעת מר"ן הרשל"צ יצחק יוסף שליט"א (ילקו"י עמ' תקמב ס"ב). והאוכלים מצות מברכים:
- לספרדים:** "בורא מיני מזונות" ו"על המחיה" והרוצים לצאת לכל הדעות יאכלוה בתוך סעודה של פת גמור (ילקו"י ח"ג עמ' קכז). אבל מצות יד רכות ועבות ברכתם "המוציא" (הלכה בדורה ס).
- לאשכנזים:** ברכתה "המוציא" ו"ברכת המזון" (חזו"ע ס הלכה בדורה ס).
- ג. אין אומרים וידוי ותחנון בפסח שני [יד אייר] וכן במנחה הסמוכה היינו ב-יג אייר [יום חמישי] לא אומרים וידוי ותחנון (ילקו"י להשל"צ יצחק יוסף חג שבעות עמ' תקלה-תקלו ס"ט-טו, שו"ת הרשל"צ יצחק יוסף אור"ח סי' יב, פסקי תשובות לגר"ש רבינובין סי' קלא ס"כו, מר"י ראש ישיבת כסא רחמים הרב מאיר מאוזן שליט"א בעלון שלו בית נאמן, ס' ברכת יהודה לגאון יהודה ברכה ח"ד סי' יד ששמציא שרבי שמואל ויטל בנו של חיים ויטל מעיד שרבינו הארי"ז לא היה אומר תחנון במנחה – יג אייר וכתב שפנה לרב דוד יוסף מחבר הלכה בדורה והסכים עימו וחזר הרב דוד יוסף ממה שכתב בהלכה בדורה ח"ז סי' קלא עמ' נג שכתב שם לומר תחנון).